

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel!</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyiltér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	---

Az alkoholelles kongresszus.

Szüretidő körül megelégnék közéletünk. Kiállítások és kongresszusok rendeztetnek, hogy konstatálni lehessen a haladást és egyuttal felhívassák a figyelmet azokra a bajokra, melyek a hatalmasabb fejlődésnek útját állják.

Valamennyi legutóbb tartott kongresszus körül társadalmi szempontból kétségtelenül az alkoholellesnek kell legnagyobb jelentőséget tulajdonítani. Noha az e kongresszus keretében elhangzott beszédek és előadások természetesen még erősen elméleti izűek és még alig számíthatnak az oly annyira kívánatos gyakorlati hatásra: mégis tagadhatlan, hogy az a sok igazság, mely az antikoholisták tanácskozásából kicsillámlik, sikeres működésre és az eszmének dialjuttatására nyújt kilátást.

Miért nem sikerült a mozgalomnak eddig mélyrehatóbb eredményeket produkálni, miért nem tudott különösen hazánkban gyökeret verni? Oka a mozgalomnak pregnánsan kidomborított nemzetközi irányzatában keresendő, mely nem alkalmazkodik nálunk különösen hazai viszonyainkra, de más

országokban sem találja meg azt a helyes utat, a mely célhoz vezetne. Szinte azt lehetne állítani, hogy az a minden akadályt figyelmen kívül hagyó erélyesség, amely különben a siker titka szokott lenni, e kérdés kezelésénél végzetes hibának tekintendő. Ernyedetlenül a kitűzött cél felé törni: ez a kielégítő eredmény elérhetésének kétségkívül elengedhetlen előfeltétele. Am nem-e szükséges előbb gondosan megvizsgálni, vajjon a talaj a rohamos előrehaladás részére kellőleg elő van már készítve? Vajjon nem tornyosulnak a célhoz vezető uton oly akadályok, a melyek leküzdésére véges emberi erőnk elégtelen?

Ez idő szerint pedig még határozottan így van! Noé ideje óta, sőt még előbből tudja az emberiség, hogy a szőlő istenáldását nemcsak úgy élvezhetjük, a mint azt a természet a tőkén megérleli. Már ősidőkben ismert dolog volt, hogy az a pompás nedű, mely ellen most oly keményen varázst gyakorol nemcsak a gégére, de kedélyünkre is. A nagyok legnagyobbjai meghajoltak hatalma előtt, hallhatatlan költők tüzes lelkesedéssel megénekelték. Szegények és gazdagok még ma is csüngenek rajta — azt a ha-

talmi szót, mely kiszorítaná, még nem mondatták ki és a ki mégis ki akarná mondani, csak gonyt arathatna.

Ennek a ténynek megállapítása azonban még korántsem jelenti azt, mintha az általunk is kárhóztatott alkoholizmusnak dicshimnusz akar-nánk zengeni. Hiszen közismeretes, hogy az ivás szenvedélye évente sok ezer munkaképes kart megbénít s különösen munkasztyálunk körében iszonyu pusztításokat visz végbe. A szociálpolitikus fájdalommal látja, mint tizedeli meg az alkohol ördöge a legszorgalmasabb, a legügyesebb férfiakat, a családok fentartóit s nem kiméli meg még a nőket sem. Szinte tehetetlenül állunk e szörnyel szemben. A csapás: melyet reá akarunk mérni, nem fog. Kettőzött dühvel veti magát áldozataira, kiknek száma egyre szaporodik. Erőszakkal nem lehet ellene fellépni. Baltával nem lehet legyűrni. Ezzel kellene az antikoholistáknak legelőbb tisztába jönniök. Tudniök kellene, hogy sohasem fog nekik sikerülni az alkoholt egészen és teljesen erről a földtekéről elfujni. Azt is kellene tudniök és nyíltan beismerniök, hogy az alkohol mértékletesen és megfelelő formában élvezve nem mérge, a mint azt elhíttetni szeretnék, sőt

T Á R C A.

Hogyan szállítottuk le a pótdókat Szentesen?

Nagyon tévednek azok akik azt hiszik, hogy valami boszorkányság a pótdók leszállítása. — Aki úgy beszél róla, hogy az lehetetlen, mert enélkül nem lehet fenntartani az adminisztrációt: ez csak arról tesz tanuságot, hogy bár félszázad óta tagja a községi élet igazgatásának — félszázad óta jár csizmában, cipőben, de még sem tudna cipőt, csizmát varni, mert még ezt is tanulni kell.

Emlékszem jól, hogy mikor pár napot töltöttem Szentesen; első dolgom volt megtekinteni a város költségvetéseit — hogy lássam tükrét a város közigazgatásának.

Amint szakértő szemmel belepillantottam, láttam, hogy itt a kortes politika alaposan kiszípolyozta a lakosságot s agi-

táltam a lapok útján, hogy ez ellen foglaljanak állást.

Ott azt mondta mindenki, hogy a pótdók leszállítása lehetetlen kívánság — mert a város szegény.

Hiába feleltem rá — hogy ez nem érv; mert a pótdókat nem a szegénység okozta, hanem az hogy a város 70 ezer forintos vendéglőt 250 ezer forintból épített fel, hogy a petróleum világításra kétszer annyit költ, mint amibe a villanyvilágítás kerül, más városoknak.

Beszélhettem volna még hónapokig a süket füleknek, ha Vadnay Andor boldog emlékü főispán érdeklődését fel nem keltették volna cikkeim s aki Marienbaadból irt nekem, hogy nagyon helyesli az akciót s buzdított, hogy csak folytassam a megkezdett munkát, mert ha a külföld virágzó városait, községeit össze hasonlítjuk hazai községeink elmaradottságával, szegénységével — lehetetlen, hogy ne fakadjon fel benűrök az az ohajtás —

bár lehetne ezen változtatni. Ha hazaérkezik tehát majd beszélünk a dologról.

Ez volt levelének tartalma.

Amint aztán megérkezett, bámulatos finom éleslátásával azonnal észre vette, hogy e kérdés csak kiindulási pontja lenne egy fölséges, országos jelentőségű és végtelenül áldásos akciónak, a tiszamelléki nép felségítési akciónak: és egész lelkesedéssel vette kezébe az ügyet, amelynek szebbnél szebb cikkeivel megnyerte az egész közvéleményt is.

De nem akarok eltérni a tárgytól — visszatérek a községi pótdók leszállításának munkálataira.

Amint szerencsém és alkalmam volt e tárgyban vele értekezni, felmutattam először az ország 20—30 városának költségvetését, amelyekben a Szentesen előforduló kiadások nincsenek meg, ellenben vannak olyan jövedelmek amikről a Szentes város tanácsa nem is álmodik.

Érveim annyira világosak voltak

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után** ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva **F. Hoffmann-La Roche & Co** vegyészeti gyár Basel (Svájc).

hogyan épp ellenkezőleg, kisebb mértékben jó hatást gyakorol az egészségre. A mértéktelenségben rejlik a baj, nemcsak az alkohólnál, hanem azoknál is, a kik kiméletlenül küzdenek ellene.

A mértéktelen alkoholélvezet, különösen pedig pálinkaivás ellen egyedül hatásos szer — a felvilágosítás. A tényeknek teljesen megfelelő, megcáfolhatatlan felvilágosítás legtöbb eredményre számíthat. Rég megszűnt már, hogy az emberek a falra festett ördögöt kísértetnek tartásák. Tartásák tisztelőben az igazságot, melynek jegyében az antikoholista harcolnak, hogy a siker el ne maradjon.

Világosítsák fel a népet az igazságról! Tanítsák meg, hogy mint minden dologban, úgy különösen a szesz italok élvezeténél a mértéktelenség elengedhetlen, mert sehol sem bosszulja meg magát a mértéktelenség inkább, mint itt.

Ez többet használ, mint tilalmak és korlátozások, melyek — mint évszázados tapasztalatok igazolják — a lenyűgözött szenvedélyt csak még jobban serkentik.

Nem a közigazgatás, hanem az iskola van hivatva, az alkohol kérdést megoldani. Törekedjenek mindazok, kik a nép vezetői gyanánt szerepelnek, minél szélesebb köröket figyelmeztetni arra a veszélyre, mely szesz italoknak mértéktelen élvezetével jár és csak hamar tapasztalhatni fogjuk, hogy az alkohol pusztításai jelentékenyen meg fognak csappanni.

== **Népgyűlés Szegváron.** Mielőtt a szegvári igazán nagyszabású népgyűlésről beszámolnók, kell, hogy egy pillantást vessünk erre az igazán derék és értelmes szegvári elvtársakra, kiknél lelkesebb hiva az újjászervezett szociáldemokrata pártnak széles e hazában alig van.

Ha a szegvári nép típusát, viseletét és egyéb szokásait figyelemmel kísérik,

— hogy elhatározta, miszerint a társadalom uri, polgári sőt munkás osztályából is 10—10 egyént meghív értekezletre akikkel a költségvetést tárgyalatja s akik előtt javaslatomat megtehessem.

Már akkor én — hónapokon át tanulmányoztam a költségvetés teteleit, gondolkoztam azon, hogy milyen kiadásokat lehetne törölni s vagy helyettük szükségesebbeket felvenni s milyen új jövedelmekkel lehetne emelni a bevételeket s ez által leszállítani a pótdadókat. Különösen megbotránkoztam a városi téglagyár évi 20—23 ezer koronás deficitjén, amely oly ügyesen volt beillesztve, becsusztatva a költségvetés tömkelegébe, hogy senki sem vette észre, hogy itt tényleg 20—25 ezer korona kár nem pedig haszon van.

Mikor a meghívók szét lettek küldve az értekezlet tagjai között, a 48-as pártkörök elnökeit rábírtam arra, hogy hívjanak össze ők is külön értekezletet a pártkörben és ők is vitatkozzanak, tanakodjanak azokon a módokon, hogy miként lehetne a város háztartását, jobban ellenőrizve, a 102%-os pótdadóktól meg szabadítani. Mert épen annyira tervezte a tanács.

Első dolog volt tehát, hogy a nyomdákban kikerüljön a tanács által javaslatba hozott költségvetés.

Más városban e költségvetéseket és zárszámadásokat egy bizottság készíti, amely

azt tapasztaljuk, hogy a legnagyobb hasonlatosság van a csongrádi nép típusa és viselete között, ugyanígy, hogy önkénytelenül rá kell jönnünk, hogy a csongrádi és szegvári nép egy és ugyanazon családból keletkezett, tehát egy és ugyanazon családból szakadtak el és telepedtek le. Másként van azonban, ha gondolkozását és karakterét tanulmányozzuk, itt határozottan előnyben állnak a szegváriak a csongrádiak felett. A szegvári nép a politikára sokkal érettebb, mint a miénk és éppen ezért nemcsak külsőleg, de legbensőbb meggyőződéssel hiva az újjászervezett szociáldemokrata pártnak és ettől az elvtől legalább lelkesedésük azt a benyomást tette ránk, hogy eltántoritani semmiféle uton-módon nem lehet. — Nem pedig azért: mert nem a vak gyűlölet: hanem az igazi elvi meggyőződés vezette őket akkor, midőn a Mezői Vilmos zászlaja alá szegődtek.

Szinte örül az ember lelke, midőn közöttünk van és látja azt a szép testvéri egyetértést, a mely a különböző rendű és rangú polgárokat egy eszméhez a szociáldemokrácia nagy eszméjéhez fűzi.

A népgyűlés lefolyásáról pártunk lapja a »Szabad Szó« a következő tudósítást közli:

»**Népgyűlés Szegváron.** Óriási néptömeg előtt tartotta meg szeptember hó 10-én Szegváron, Mezői Vilmos országgyűlési képviselő elvtárs beszámoló beszédét. A népgyűlésen a kerülethez tartozó összes községekből voltak képviselve. A népgyűlés elnöke Anderko elvtárs, jegyzője ifj. Gémes József elvtárs volt. Az egybegyűlteket Hegyi elvtárs üdvözölte, ki után elnök elvtárs nyitotta meg a gyűlést lendületes szavakkal. Az első szónok Eder János elvtárs, csongrádi polgári iskolai tanár volt, ki beszédében fejtegette, miért kell az általános, egyenlő és titkos választói jog és mit érne el a jogtalan nép, ha e jogához jutna. Majd rátért annak magyarázására, hogy miért vannak oly sokan, kik ellenségeik annak, hogy a nép ezen emberi jogához jusson. A tanulságos beszédet nagy érdeklődéssel és általános helyesléssel hallgatta végig a jelen volt néptömeg.

Eder elvtárs után Mezői Vilmos képviselő elvtárs lépett az emelvényre. Óriási

heteken keresztül tanakodik azok fölött, hogy miként lehetne takarékoskodni és új jövedelmeket szerezni.

Szentesen most történt először, hogy a 48-as pártkörök tagjai részletesen tárgyalni kezdték a költségvetést, amelyet faluhelyeken nem nyomtatnak ki, nehogy megkritizálják. Szentesen kinyomtatták ugyan eddig is, de nem ellenőrizték, mert hogyha valamelyik polgár szót emelni merészkedett, rögtön letorkolták — »ehhez nem ért kend, ennek a kiadásnak muszáj bent lenni a költségvetésben, mert anélkül nem lehet a várost közigazgatni!«

Persze nem volt szentesen senki tájékozva az ország többi jó városának költségvetése fölől, hogy fel világosította volna az adófizetőket és tanácsot is arról, hogy másutt nem fizet rá a város évente 25 ezer koronát a téglagyárra, 20 ezer koronát a petróleum világításra: hanem jövedelmet hoz mind a kettő — vagy ha ez kivan zárva, hogy a téglagyár jövedelmet hozzon; szüntesse be a város, mert egy város kormányzásához nem szükséges feltétlenül, hogy ráfizessen a téglagyárra stb. effélékre.

Mikor aztán a nyomdából kikerültek a költségvetések, megkezdődtek az értekezletek.

Az értekezlet mindenik tagja a tanácskozás alatt kezükben tartja a költség-

eljenzésbe tört erre ki a nép s képviselő elvtárs beszédét pár perc múlva, az éljenzések szüntével tudta megkezdeni. Beszédében a mostani politikai állapotot ismertette s kijelentette, hogy most sem igen tud többet mondani, mint mikor utoljára ott volt, tudniillik, hogy még nem lehet tudni, mi fog történni. A mostani törvénytelen és alkotmányellenes kormány gyalázatos munkáját bélyegezte meg beszédében, mondván, hogy ez a kormány az, mely az országot ily válságos állapotba sodorta. Kifejtette beszédében, hogy most, 15-én el kell dölni, hogy mi lesz. Három eseményből — mondván — valamelyiknek be kell következnie, s ezek: 15-én vagy lemond Fejérváry s ha nem, úgy a Ház elnapolják, sőt még fel is oszlatják. De még el lehet várni azt a negyedik feltevést is, hogy egyáltalán szétkergetik az országgyűlést, ha másképp nem, hát szorongással akkor képviselőház nélkül, a hatalom önkénye szerint csinál törvényeket. De bármi történjék, az bizonyos, hogy a választási jog napirendre kerül. A hatalmas beszámoló beszédet a jelen volt tömeg óriási lelkesedéssel és nagy áhitattal hallgatta végig. Azután Anderko elvtárs előterjesztette a már ismert határozati javaslatot, melyet a népgyűlés egyhangúlag elfogadott s megküldött az ellenzéki vezéreknél. — Este a körben Mezői elvtárs tiszteletére bankettet rendeztek, amelyen nagy számban — a késő éjjeli órákig — vettek részt.

Szegvári elvtársaink a vasárnapi beszámolót ünneppenná avatták. A képviselőért több kocsi ment a csányi Tiszáig. Köztük a község fogata, amelyben Kozák elvtárs foglalt helyet, mint az érdemes szegvári előjáróság képviselője. A népgyűlésen a szegváriak ezreik kívül magocsi elvtársaink is részt vettek. A népgyűlésen komoly hangulat uralkodott, mintha érezte volna a polgárság, hogy az a beszámoló nagy harcok beköszöntője. De olyan haroké, amelyből jog támad. Az esti banket is, hála szegvári körünk vezetősége és a fáradhatatlan tizenegyes bizottság munkálkodásának, méltó volt a szegvári nagy szívű néphez. A beszámoló sikerülte körül fáradoztak Hegyi, Pusztai, Anderko, Mezei Bekási, Bárány, Magyar, Varga, Kozák és többen, a kiket itt mind felsorolni lehetetlen, mert hála Isten, sokan vannak.»

A kisiparosok és a pénzintézetek.

Milyen ellentétes a jelenlegi állapot! Az iparcikkek iránti szükséglet a lakosság szaporodásával folytonosan emelkedik és

vetést, módjukban volt annak teteleit saját szemekkel látni és a hallott észrevételeket megfigyelni, megérteni és azokat megjegyezni, megírni.

Négy vasárnapon át délelőtt 9 órától kezdve déli 12 óráig tartattak a boldogult főispán elnöke alatt ezek az értekezletek.

Jelen volt a polgármester, számvevő és gazdasági tanácsnok is — és mondhatom, hogy szebb, higgadtabb hangon tartott vitatkozásokat alig hallottam mint akkor.

Délutánonként aztán a 48-as pártkörökben gyűltek egybe a földmivelő majd másutt az iparos polgárok és mindenütt magyaráztam, fejtegettem nekik azokat a tetteket amelyekkel a 102%-ban javasolt pótdadókat lehetne szorítani 65 százalékra úgy, hogy mire a közgyűlés napja megérkezett a vármegyei tisztviselők élőkön Albertényi Antal főszámvevővel elsőek voltak akik minden tételknél az értekezlet által megállapított törléseket indítványozták.

És nem haragudtak a városi tisztviselők sem. Mert most már látták, hogy a téglaegetők helyett jobb lett volna ha az ő fizetésük javítására gondoltak volna.

Nekik is jobb lett volna — a közönségnek is.

Csongrádon a költségvetést egy bizottságnak adta ki a közgyűlés.

Teljesen ártalmatlan araszépitőszert, a „Kamilla erém.” Hatása bámulatos. Ára 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél: Balkányi Lajos a „Megváltó”-hoz címzett győgszertárában Csongrádon. (Hasonnemű, de értéktelen készítményektől óvakodjunk.)

iparosaink mégis szegényednek, úgy annyira, hogy nagyobb részük csak toldozások — foltozásokból él, ami persze csak sovány kereset, holott állíthatjuk, hogy munka tekintetében a magyar iparos ma alig marad mögötte a külföldinek, sőt gyakran fölül is mulja.

Ez az anomália abban leli magyarázatát, hogy a közvetítő kereskedelem legtöbb részben idegen gyártmányokat portál, amennyiben a külföldi gyárosok hiteit nyújtanak tőke-szegény kereskedőinknek.

A kisiparosok megtudnának felelni a követelményeknek, ha módjukban lenne a közvetítő-kereskedővel dolgozni. Mert az iparos lehet jó iparos, de még nem kereskedő és viszont megfordítva; tehát egyik a másiknak kiegészítő részét képezi és elsem képzelhető egészséges ipar-kereskedelem nélkül. E két elem összehozását pedig csak a hitelnyújtás kibővítésével lehetne elérni.

Nekünk nincsen meg a közvetítő nagy kereskedő és bizományos, a kik nemcsak hogy készpénzért veszik meg a kisiparos készítményeit, hanem még el is látják állandóan munkával. Iparosaink tudnak dolgozni, nekik csak munka kellene!

Utóbbival nem rendelkeznek, ellenben pénzintézeteink vannak feles számmal és minthogy az ország nagyobb pénzintézetei mindenkoron megkövetelték, hogy az állam, megye, város stb. a közpénzek millióit náluk elhelyezzék, ezzel szemben megvolna a morális kötelességük az ipart és kereskedelmet legmesszebbmenőleg támogatni. Ez azonban csak üres képzelet marad. Nálunk csak prim pénzhitelket ismernek, azt is nagybárra ingatlanok lekötése ellenében, a mihez ugyan nem szükséges »moralitás«.

Megteremtették az országos központi hitelszövetkezetet, de annak jótékony voltáról vajmi kevesen tudnak és nem is fognak tudni a legnagyobb állami támogatás mellett sem, mivel ugyanazt teszi, a mit más számtalan bank tesz, sőt még nehezebb feltételekkel: hitelképes embereknek, a kik úgy is kaptak és kapnak hitelt, kölcsönt ad, ellenben az egész kicsiny embert, egyáltalán nem támogatja, holott az volna azoknak az állami kamat nélküli millióknak a hivatásuk.

Felette nagy baj, hogy iparosaink, a helyett, hogy védekezzenek a sok tönkretetvé ellen, maguk közt irigykednek és veszekszenek, pedig együttesen, vállvetve sok minden hasznosat tudnának elérni, aztán nincs igaz szószólójuk, a ki önzetlenül venné fel a harcot érdekeik megővéseért. Pedig itt az ideje, hogy mindez ellen tennének valamit. Fogjanak tehát hozzá, mert csak a kezdet nehéz, aztán meg jobb későn, mint soha!

Mit fog csinálni ez a bizottság, ha vaktában neki ül a tárgyalásnak? Elsőben nyomtassák ki haladéktalanul a költségvetést, és aztán tárgyalják. A nyomtatás költség belekerül 15—20 forintba: de 15—20 ezer koronával javíthatja a költségvetést — holott ha vaktában mennének neki — akkor nem lesz semmi sikere.

Ha ki lesz nyomtatva, ha a 48-as pártkörben is, a szocialista pártkörben is, meg otthon ki-ki tanulmányozhatja: akkor hozzá fognak szólni az adó fizetők is, írvényszerint minden adófizetőnek joga lévén irásban beadni észrevételeit a költségvetés ellen s a közgyűlésen ezt fel kell olvasnia és tárgyalni.

Erre ugyan nem lesz alkalom, mert senki sem él eme jogával, hanem igen is üdvös lenne az, ha kinyomtatná most a bizottság a költségvetést, mielőtt megkezdene annak tárgyalását. Mert előkészület nélkül, vakon belemenni, annyit értenek vele mint a cserebogár sötétben. Ne féljen az előjáróság a világoságtól, hiszen az ő java a város java is.

Dr. Hollóssy.

UJDONSÁGOK.

— **Méhészet.** Kiszely Ede méhészeti szaktanár a múlt héten szerdán méhészeti előadást tartott s ez alkalommal Berniczky József méhészeti telepét megismerve, igen elismerőleg nyilatkozott a kitünően, szakszerűen kezelt méhészetről. A szaktanár előadását több gazda is nagy érdeklődéssel hallgatta s elmondotta, hogy 1 hold mézésző növény után 50 kaptár 125 frotot hoz a Bács megyei sváboknak, akik bevetnek közösen 10 holdat mézésző földjével és 1200—1500 frotot kapnak mézeik munkájából. A méhészetre nézve nagy kár, hogy nincsenek rétjeink, nincsenek kaszálóink s nincs vizünk. Azért minden erőnkkel arra kell törekedni, hogy az öntöző csatornahálózat kiépítéséhez hozzá fogjon a kormány. Az egész alföld népének ezt kellene elsősorban követelni.

— **Azt mondják, hogy nincs pénz** Csongrád község képviselő testülete elhatározta, hogy a régi „sörház“-sortól a Herke Ferencz gőzmalmaig és annak kihagyása után a közbülső hidig elvonuló területet 200 □ önként házhelyeknek nyilvános árverés útján eladja. A f. hó 13-án d. e. tartotta meg a községi előjáróság az árverést. Elárvereztek 8 házhelyet a következő eredményvel. Az 1-ik házhelyet leütötték Mészáros Sándor építésre 3140 koronáért. 2-ikát Kaszaniczky Istvánra 2020 koronáért. 3-ikat Szőke Pálra 2150 koronáért. 4-iket özv. Kaszaniczky Ferencz nére 1520 koronáért. 5-iket Bódi Mihályra 1525 koronáért. 6-ikat Kozma Illésre 1850 koronáért. 7-iket Viktor Józsefre 1000 koronáért és végre a 8-ikat Kátai Istvánra 1540 koronáért. Mégis azt mondják, hogy nincs pénz.

— **Új gyermekmenhely-telep a megyében.** A szegedi m. kir. állami gyermekmenedék-hely ismét szaporította kettővel a telepeinek számát és a telepek egyike vármegyében, Csanyteleken létesült. A belügyminiszter a csanyteleki teleptörvési teendőkkel Benedek József dr. ottani körorvost bízta meg.

— **A kolera fenyeget.** Gácsországban fellepett kolera esetek arra indították a magyar kormányt, hogy erőlyes óvintézkedéseket fogjon. Az előjáróság elrendelte az udvarok tisztán tartását. Épen a városháza udvarán áll a legnagyobb trágyatelep, s majd meglátjuk, hogy az orvos urak észre veszik-e ezt.

— **A színház.** Igen helyes eszmét vetett fel a költségvetést tárgyaló bizottság. Azt ugyanis, hogy a 14475 korona vételért, amely a sörház melletti területből jött be: fordítsa a színház építésére a város. Ez helyes eszme. De már az, hogy a hiányzó 26 ezer koronát úgy teremtsék elő a város, hogy adja el a népkertet is, ez nem lenne szükséges. Mert 10 ezer koronát ad a kormány. A hiányzó 6 ezer koronát pedig a város előteremtheti 10 évi részletben is — abból a jövedelemből, amit maga a színház fog hozni. A népkertet pedig nem agyon ütni, — hanem gondozni kell — és akkor jövedelmezni fog sokat a városnak.

— **Piac vizsgálata.** Dr. Sörös Miklós az elmúlt pénteken a tej és a gyümölcs piacot vizsgálta meg.

— **Tűzok.** Szegi Illés szántó dűlő-uti tanyáján f. hó 14-én a lakóház padlásán ismeretlen okból tűz támadt. A tanya a melléképületekkel leégett. A kárösszeg mintegy 3—400 korona. Biztosítva volt. — **Tekulics Sándor tanyáján** ugyancsak f. hó 14-én 1000 korona értékű buza tőrek leégett.

— **Lökötök a határba.** Balla Balázs, Tokulics Sándor tanyásától a hét folyamán egy sötét pej paripát ismeretlen tettes ellopott. Ugyancsak f. hó 15-én Kádár Mihálytól egy pej kangát laptak el. A csendőrség nyomozza a tetteseket. A kanca értéke 130 korona.

— **Virtuskodó hegyőr.** Balla Ferenc az Erzsébet szőlőbéli hegyőr, Turi András

szőlőbéli lakost valami csekélységért csupa virtuskodásból fokosával leütötte. Egy kis alapos lecke nem ártana a t. hegyőrnek.

— **Korlátolt sertésvásár.** Szentesei f. hó 16-án szombaton kezdődött őszi országos vásárt némi részben korlátozta az a körülmény, hogy Szentesei is, Fábianszörvényesen is az utóbbi időben — bár szörvényesen — ismét mutatkozik a sertésvész. Erre való tekintettel a szombaton kezdődött őszi országos vásár alkalmakor csak a szentesi határból lehetett sertéseket a vásárra felhajtani, idegen határból pedig nem, nehogy inpen a veszedelmet esetleg tovább hurcolják.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Szegeden f. hó 24-én délelőtt 9 órakor fognak, a Szeged alsóvárosi új vízműtelepen megtartani. A kellő felszerelt pályázati kérvények a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez küldendőek be Szegedre, Szilágyi-utca 1. sz.

— **Eltűnt inas.** Vas Bálint cipészmenetnek Vas József nevű inasa a lakásból eltávozott, s azota nyoma veszett.

— **Hölgyeket és férfiakat egyaránt érdekel,** hogy a Balkányi-féle Kamilla crème regyedüli biztos szer szeptől, májfoltt, pattanások, bőrvörösség és egyáltalában mindennemű tisztátalanság ellen, azt mindennap érkező elismerő levelek bizonyítják.

Egy tégely Kamilla crème 1 korona.
Egy darab Kamilla szappan 50 fillér.
Egy üveg Kamilla hajszesz 1 korona.
Egy doboz Kamilla hölgypor (3 színben) 1 korona; leírás vagy használati utasítás mellékelve — Kapható és postán megrendelhető: *Balkányi Lajos a „Megváltó”-hoz címzett gyógyszerárában Csongrádon. (Szivalk-tér).*

Eredeti levelek, hiteles másolatok:

Tek. Gyógyszerész ur!

Már igen sok szépségért használtam, tehát már jártas is vagyok ezen dolgokban és így bátran megírom, hogy a Kamilla hajszesz a hajhullásnál méhezhetetlen. A Kamilla crème az ember arcáról és kezéről úgy viszi le a szeplőt, foltokat és oly bárszony sinává varázsolja, hogy az csodá.

Általam nagyon sok megrendelést fog kapni, mert tudják, hogy öntől hozatom a Kamilla hajszeszt és Kamilla crémet. Utánvétel mellett küldöm még 1 tégely Kamilla crémet és egy darab Kamilla szappant.
Üdvözli:
K. B.-né.

Szerkesztői üzenet.

Ngos Faragó Antal képviselő urnak. Helyben.

Kedves barátom!

Az általad fenntartott »Tiszavidék« című újság antélkül, hogy arra a legkisebb okot szolgáltatam volna a legalább való módon meghurcolt és megrágalmaz.

Egyelőre nem akarok olyan emberekkel, akik keresve-keresik a hazudozást és rágalmozást szóba állni, csak arra figyelmeltetek, hogy én még a f. évi január hó elején, tehát a képviselőválasztás előtt felt azon ígéretemnek, hogy ellenfeleim lapomban semmiféle sértő cikket nem közölök sem közölni nem engedek megfelelőtem, ellenben te nem hogy be nem váltottad ígéreted: hanem már számtalanszor megszegted, mert a »Tiszavidék« szerkesztői tendenciózusan üzik a rágalmozás dicstelen de talán jövedelmező mesterséget.

Tisztelettel figyelmeztetlek tehát, hogy ha ezt az eljárást tovább is folytatjátok, akkor: ha esetleg fel ujjulnak azok az áldatlan állapotok, melyektől alig, hogy megszabadult községünk tisztességes népe — Isten és ember előtt téged és környezetet teszünk felelőssé.

Éder János.

Felelős szerkesztő: Éder János.

Társ szerkesztő: Holló Adolf.

Kiadó- és laptulajdonos: Weisz Márk.

Hirdetmény.

Csongrád község tulajdonát képező ugynevezett képezde kertben termelt csemege szőlő termés 1905. szeptember hó 24-én (vasárnap) délután 2 órakor apróbb pászta és lugasonként nyilvános árverésen el fog adatni.

Csongrád, 1905. szeptember 16.

Kovács Elemér,
II-od jegyző.

2-1

Csongrádvármegye alispánja.
6911/905. sz.

HIRDETMÉNY.

Csongrádvármegye alispánja ezennel közhírré teszi, hogy a vármegyei legtöbb adót fizetőknek 1905. évre vonatkozó adóhivatali kimutatásai folyó évi szeptember hó 15-től kezdődőleg Szentesen az alispáni hivatalnál 8 napi közszemlére kitétetvén, ugyanott a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők s a netaláni felszólamlások igazoló választmány üléseig írásban, az ülés tartama alatt pedig szóval is az igazoló választmányhoz benyújthatók.

A vármegye igazoló választmánya tanácskozásait folyó évi szeptember 23-án délután 3 órakor a vármegyeháza kistermében kezdi meg, amely a határidőben a felszólamlások felett határozni fog.

Mindazok, kik az 1886. évi XXI. t.-c. 26. §-ában körülírt kedvezményt igénybe yenni óhajtják, a tanácskozásokat megelőzőleg vagy az ülések tartama alatt az igazoló választmány előtt írásban illetve szóval jelentkezni s jogosultságukat okmánnyal igazolni kötelesek.

Szentes, 1905. szeptember 13.

Dr. Cicatricis s. k.
alispán.

6381 sz.
1905.

Hirdetmény

Csongrád község 1906. évi virilis képviselői névjegyzéke Csongrád község másod jegyzői hivatalban 1905. évi szeptember hó 18-ától kezdődőleg 5 napon keresztül vagyis szeptember hó 22-éig bezárólag közszemlére ki lesz téve, ahol ezen névjegyzék a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Ezen névjegyzék ellen 1905. szeptember hó 17-től számított 15 napon belül vagyis 1905. október hó 1-ig a járási főszolgabírói hivatalnál felebbezés adható be. Csongrádon, 1905. szeptember 12.

Kovács

II-od jegyző.

Csongrádvármegye alispánjától.
6151/alsp. 1905. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Csongrádvármegye törvényhatósága kezelése alatt álló Horgosi-Kárász alapítványnál megüresedett és csak fiugyermek részére adományozható egy ösztöndíjas hely betöltése érdekében ezennel pályázatot hirdetek és felhívom az ezen ösztöndíjat elnyerni óhajtókat, hogy az alapítványi okirat értelmében felszerelendő pályázati kérvényeiket legkésőbb f. évi okt. hó 5-ik napjának délután 5 órájáig a törvényhatósági bizottsághoz címzetten az alispáni iktató hivatalnál nyujtsák be.

Az alapítványi okiratnak a pályázat feltételeit tartalmazó rendelkezései a következők:

4. §. A 3. §-ban meghatározott módon létesített alapítványban csak azon hazai tanintézeteket látogató növendékek részesülhetnek, kik elemi tanulmányaikat már befejezték, vagy az elemi iskolán felülálló bármely nyilvános hazai tanintézetnek s nevelő intézetnek növendékei az

alapítványi ösztöndíjakat az illető növendékek, tanulmányaikban való jó sikerrel előhaladás mellett, azoknak ily hazai nyilvános tanintézetben teljes bevégezéséig élvezendik.

5. §. A szóban forgó alapítványi helyek elnyeréséért folyamodó növendékek tartoznak igazolni, hogy magyar nemzetbeliek s csongrádmegyebeli illetőségűek; továbbá, hogy mint jeles tehetségű tanulók kellő erkölcsi viseletet és szorgalmat tanúsítottak, végre hogy árvák és vagyonatlanok.

8. §. A hagyományozó szüleitől: néh. Horgosi Kárász Istvántól és Fáy Kunigundától negyedizig leszármazó utódok — bár nem árvák lennének is — az ösztöndíjak elnyerésében mások fölött elsőbbséggel bírnak.

9. §. Az alapítványi helyek elnyerésére pályázó növendékek erkölcsi viseletéről, tanulási képességéről és szorgalmáról kívánt bizonyítvány azokra nézve, kik még csak elemi tanulmányaikat végezték be, a községi tanító vagy tanítói testület meghallgatásával az illető községi iskolaszék által, — azokra nézve pedig, kik az elemi iskolán már felülálló bármely nyilvános tanintézetbe vagy nevelő intézetbe vannak felvéve, az illető tanintézet igazgatósága által állítandó ki s az ily bizonyítványokban különösen kimondandó, vajjon az illető növendéket az iskolaszék vagy tanintézeti igazgatóság az ösztöndíj elnyerésére, esetleg az ösztöndíjban való további részesítésre érdemesnek tartja-e. Szentesen, 1905. évi szeptember 1-én.

Dr. Cicatricis, alispán.

Eladó boroshordók.

6—700 literes — kitűnő karban levő — **BOROS HORDÓK** hektónkint 5 koronaért kaphatók Ausländer Jenőnél.

Pártoljuk a hazai ipart!

Vaa szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy itt helyben a **Lillenthal-féle ház bolt-helyiségében** folyó évi **szeptember hó 20-ikától** kezdve egy szakszerű

HIMZŐ TANFOLYAMOT

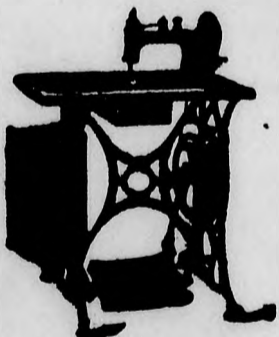
nyitok, a mely tanfolyamon a t. hölgyközönséget teljesen ingyen tanítom.

A helybeli ügyökséggel **Kovalosik István** urat biztam meg.

A himző varrógépek árai: 1-ső rendű Singer himző varrógépek 70 koronától feljebb, úgy szintén Karikahajós gépek 120 koronától feljebb, havi vagy egynegyed évi részletfizetésre kaphatók.

Kizárólag csakis hazai gyártmányú varrógépek.

Magamat és vállalatomat a nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogásába ajánlva, maradtam
Csongrád, 1905. szeptember hó

teljes tisztelettel:
Buksbaum Adolf.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, jargány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

RADIUM AZ Igmándi keserűvizben.

Ártalmatlanná teszi, azonkívül gyorsan és alaposan eltávolítja a gyomorban és belekben fészkelő csiráját számtalan kezdődő komoly betegségnek, elejét veszi ezzel a kóroanyag elhatalmasodásának a szervezetben. — Megrögzöttebb gyomor-, bél- s egyéb belső bajokban mint ivókura rendkívüli gyógyhatásu. — Csak a fele mennyiség veendő, mint a nem radioaktiv hashajtó vizekből szokásos, vagyis fél ivóporhárál, sok esetben elegendő már néhány evőkanállal is. — Kapható minden jobb gyógyszer-tár és fűszerüzletben. — Nagy üveg 50 f, kis üveg 30 f. —

Főszékhely a forrástulajdonos: **Schmidthauer Lajos** gyógyszerésznél Komáromban.

Minden háztartásban áldásos, ha kéznél van.

HIRDETMÉNY.

Egy végtelenül veszedelmes és ragályos betegség a **kolera** lépett föl a szomszéd Galiciában és kísért bennünket is. Ezen betegség föllépéséhez és hozzánk való bejutásának meggátlása céljából szigoruan fölhi-
vátik a lakosság a következők pontos és lelkiismeretes betartására:

1. Minden **egyén köteleles minden olyan beteggel, a kinél hányás és hasmenés van, nyomban jelenteni az előljáró-ságnál és hozzá azonnal orvost hivatni.**

2. Miután a kolera egészséges gyomru egyéneket nehezebben támad meg, **ovakodjunk gyom-runknak tullehelésétől és annak el-rontásától.** Ovakodjunk éretlen gyümölcs, tikkadt husnemüek és rossz vizek élvezetétől. Ártézi kutakkal elég bőven el vagyunk látva, igyunk mindig ártézi vizet, sőt ha a városból a szőlőbe vagy a tanyára távozunk, vigyünk magunkkal ártézi vizet.

3. A kolerának a tisztaság és a jó levegő lévén legnagyobb ellensége, szobáinkat illetve lakóházainkat naponként jól szellőztessük.

4. Minden háztulajdonosnak szigoruan — pénzbüntetés terhe mellett — meghagya-tik, hogy az udvarban a trágyát fölszaporodni ne engedje, azt az udvarból heten-ként kihordassa.

5. A melyik házban árnyékszék nincs, annak létesítéséről a háztulajdonos sürgősen gondoskodjék, mert ennek elmulasztása esetén, azt az előljáróság fogja a háztulajdonos ter-hére elkészíttetni.

6. Az árnyékszékek minden házuál, naponként mésztejjel (oltott mész) fertőt-lenítendők.

7. Szigoruan figyelmeztetnek a háztulajdonosok, hogy az udvarban levő kutak közelében trágyagödröt vagy trágyadoimbot meg ne tőrjenek, ha esetleg az a kút közelében lenne, azt onnan távolíttassa el.

8. Ovakodjék a lakosság rossz vagy éretlen gyümölcsöt, tisztátalan fölvezelt vagy hamisított tejet vagy bármennemü egészségtelen élelmiszert elárusítás céljából a piacra vinni, mert a nem egészséges élelmi cikkek nem csak elkoboztatni, hanem az elárusítók ér-zékenyen megbüntetni is fognak.

Csongrád, 1905. szeptember hó 13.

Kovács Elemér s. k.

II-od jegyző.

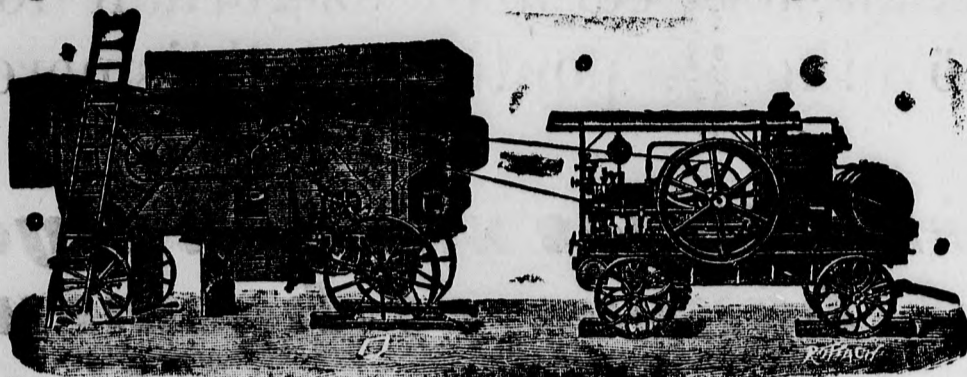
L. Tóth István s. k.

biró.

"MAYER" gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság **SZOMBATHELY.**
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű
 Gazdasági gépeket, u. m. vetőgépek, szénagyűjtők, ekék, boronák, szecskavágók, répavágók, morzsolók és darálók stb. a legjobb kivitelben, kitérő szerkezettű Benzin- és szivó-gőzmotorokat 2-50 lóerőig.
Benzin-motoros cséplő készletek
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

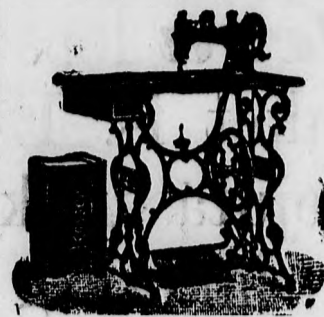

Malomépítész: Új hengerek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkezettű borprések, szőlőzúzók és szabad víznyomású borsajtók.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kívánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Felsenburg Benedek varrógép-raktára SZENTESEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani Szentesen, Kossuth-utca 269. sz. házban levő 33 év óta fennálló dusan felszerelt

varrógép raktáramat,

hol a legfinomabb és legjobb gyártmányú varrógépek havi törlesztés és 5 évi ióttállás mellett kaphatók.

Miután Csongrádon évek hosszú sora óta vannak elterjedve a főtlem vásárolt varrógépek, melyeknek finom jó szerkezetéről és tartósságáról t. vevőink meggyőződést szereztek, bátorodom továbbra is azokat ajánlani.

Becsés pártfogást kérve vagyok

tisztelettel:

Felsenburg Benedek.

Butorüzlet felosztás!! KECSKEMÉTEN.

A Lévai Antal féle butorüzlet Nagy-kőrösi utca 243 sz. alatt, a mai naptól kezdve felosztatik és az ott raktáron levő összes butorok beszerzési áron alul adatnak el.

A n. é. közönségnek ezt szíves tudomására juttatom

kiváló tisztelettel

BRETT MIKSA.

Kgy. 310/1905. szám.

Hirdetmény.

Csongrád község képviselő testülete által f. évi szeptember hó 12-én tartott közgyűlésében hozott határozata értelmében értesítettnek a szőlőbirtokosok, miszerint a szüreti határidő megkezdése a Halaszi, Erzsébeti és Új szőlőkre f. évi szeptember hó 20-ik napja — az Ibolvási és öreg szőlőkre nézve pedig szept. 25-ik napja lett megállapítva. Az ezen határidő előtti szüretelők a járási főszolgabírói hivatalhoz felfognak jelenteni.

Csongrád, 1905. szept. 14.

Kovács,
II-od jegyző.

Igazi urnő

arcának, kebelének, kezének alapos ápolására sohasem használjon mást, mint a világhírű 1855 év óta törv. védett

KRIEGNER-FÉLE KRÉME DE MARGUERITET.

Ezen nagyszerű készítményt kiváló tulajdonságai miatt számosan utánozzák, ez okból óva intem a n. é. közönséget a silány utánzatoktól.

Kérjen mindig határozottan KRIEGNER-félét

A Crème de Marguerite előnye, hogy mindennemű fém és festő anyagmentes, tehát teljesen ártalmatlan, így éveken át használva sem támadja meg egészségét. Ártalmatlanságát hatósági bizonyítvány igazolja.

Eredeti nagy tégely. — Próbátégely 1 kor.

Kriegner György gyógyszerész a »Magyar« koronához
 BUDAPEST, VIII., KALVIN-TÉR.

Diskrét póstai szétküldés!

GŐZCÉPLŐ KÉSZLETEK
 KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
 CSÉPLŐ DÍJLETEL IS KÖZELTTEK

"AGRARIA"
 HIRDETESEK
 lapunk kiadóhivatalában jutányos áron
 FELVÉTELEK.

NICHOLSON GÉPGYÁR
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GAZDASÁGI GÉPKÖZLETSZÁMOK
 VEZÉRGYŰKÖNSÉGE.

"AGRARIA"
 HAZUNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VALLALAT,
 MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
 "FONTOS!" FORGALOMBA.

A STAB. OSZTR. MAGYAR
 ÁLLAMVASÚT-TÁRSASÁG
 TISZTOS MÉRLEGZÁRSÁGI GYŐZELMEI
 VEZÉRGYŰKÖNSÉGE.

"FONTOS!"
 NEMRAGAD ELSŐTÉRE!
 ÁRNYÉK VÁSÁRLÓI GAZDASÁGI EGYESÜLET
 KILÁTÁSAN BEJUTOTT
 NYILVÁNOS SZANTASERT
 NAGY ARANY ÉREMMELEL ÉS DISE
 OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

"AGRARIA"
 BUDAPEST.
 SÜRGŐNY IRADY ZAVENCZOLY.

"AGRARIA"
 BUDAPEST.
 SÜRGŐNY IRADY ZAVENCZOLY.